

Ковальський Максим Романович, к.держ.упр., Центрально-Західне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Хмельницький), заступник начальника, м. Житомир

Державна політика інтеграції економічних потенціалів територій

В результаті проведення узгодженої політики інтеграції економічних потенціалів територій, створення реалізують її нормативно-правових, фінансово-економічних, адміністративних важелів виявилися на задньому плані інтересів керівників регіонів України. Діяльність асоціацій зосереджена сьогодні переважно на виконанні функцій інформаційного та аналітичного забезпечення. Ефективна регіональна політика неможлива без надійних прогнозів соціально-економічного розвитку територій. Виконання даної роботи на рівні, що забезпечує прийнятну передбачувану силу прогнозу, пов'язане з чималими труднощами. Одна з основних причин такого становища - фактична відсутність системи кількісних і якісних показників, яка б охоплювала всі, підкреслюємо, саме всі сторони економічного і соціального життя регіонів України, за які несуть відповідальність його органи державної влади [1, с.37].

Як відомо, сьогодні прогноз розвитку територій складають на основі системи показників, сформульованої Міністерство розвитку громад та територій України і «спущеною» в регіони. Ця система охоплює тільки ті сторони життєдіяльності регіонів України, які мають значення для державного рівня управління територіальним розвитком. За її рамками залишаються такі життєво важливі для регіонів, їх органів державної влади моменти, як економічна і соціальна диференціація між різними районами, населеними пунктами всередині регіону, фінансове становище підприємств різних галузей, інвестиційна привабливість регіону, баланс припливу і відпливу фінансових ресурсів, використання природних ресурсів та тощо.

Друга причина - нерозвиненість методологічної бази збору і обробки

інформації, необхідної для надійних прогнозів. Цілий ряд його показників (валовий регіональний продукт, питома вага економічно активного населення і рівень безробіття, платоспроможний попит населення та тощо) раніше ніколи не розраховувався. А тому немає ні статистичної інформації за попередні роки, ні методик розрахунку зазначених показників стосовно до регіонів, ні фахівців, здатних професійно проводити такі розрахунки. Чималі труднощі пов'язані з ув'язкою економічних і соціальних показників розвитку регіону [2]. На думку багатьох експертів, не розроблена дійсно сучасна методика оцінки земельних, мінеральних, лісових, водних, паливно-енергетичних, трудових ресурсів територій.

Третя причина - фактична відсутність стійких інформаційних потоків між регіонами України. Такі потоки особливо важливі і потрібні для сусідніх регіонів або входили до єдиного історично сформованого економічного району, оскільки неможливо всерйоз будувати прогноз, стратегію, програму розвитку території, народногосподарського комплексу, галузі без урахування взаємного впливу регіонів. Висновки напрошуються невтішні. Імовірність того, що дані різних регіонів України дійсно можна порівняти, мала, зате велика ймовірність того, що в розрахунках як нових, так і традиційних показників, містяться помилки. Загальноукраїнський державний прогноз соціально-економічного розвитку та прогнози соціально-економічного розвитку регіонів узгоджені слабо, містять похибки, чреваті серйозними економічними, соціальними, політичними наслідками. Загальноукраїнський прогноз недостатньо збалансований з точки зору врахування потреб регіонів.

Таким чином, прогнозування соціально-економічного розвитку окремого регіону або макрорегіону не може за нинішнього стану справ розглядатися в якості цілком надійного інструменту при вирішенні питань економічного і соціального розвитку регіонів. Продуктивне використання при підготовці стратегії регіону такого економічного інструменту, як прогнозування, вимагає створення науково обґрунтованої системи прогнозних показників, в рівній мірі відображає потреби і України, і її

регіонів. На базі цієї системи повинна бути розроблена єдина методика складання прогнозів соціально-економічного розвитку окремих регіонів. Наступний крок розробка єдиної методики складання міжрегіональних прогнозів, різновидом яких є прогноз соціально-економічного розвитку окремого макрорегіону, в ув'язці з прогнозом соціально-економічного розвитку України [3].

Одним з небагатьох засобів державного регулювання прямої дії в умовах ринкової економіки є програми. На відміну від директивно-планової системи, коли ресурси на їх реалізацію виділялися централізовано і в наказовому порядку, в ринкових умовах вони залучаються з різних джерел. Тому при складанні програм необхідна ретельна опрацювання безлічі питань. У їх числі схема залучення коштів, система страхування інвестиційних та комерційних ризиків, оцінка конкурентоспроможності запланованій до виробництва продукції, формування механізмів коригування програми на випадок зміни кон'юнктури на ринку інвестицій, товарів і послуг, зриву термінів виконання того чи іншого етапу здійснення програми, неповного її фінансування і т.д. Як правило, така всебічна проробка документів, в тому числі регіональних програм, у нас в країні не проводилася і не проводиться.

Література:

1. Ільченко Н., Жиленко Р. Економічний розвиток громади: контекст та практика (досвід Канади) // Економічний розвиток громади. 2006. № 2. С. 35—40.
2. Чикаренко І. Кластерний підхід в управлінні економічним розвитком муніципального утворення // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. 2010. Вип. 4 (7). URL : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dums/2010_4/10ciarmu.pdf.
3. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.